

Direktoratet for
samfunnssikkerhet
og beredskap

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen

Presentasjon av veileder

Seniorrådgiver
Karen Lie

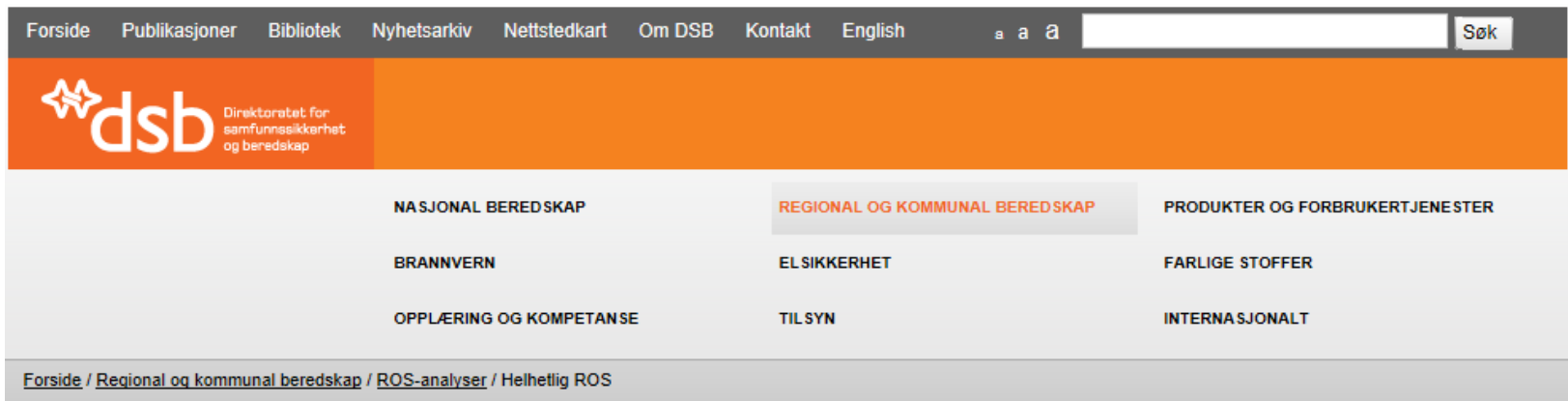
02.09.2014

Endelig!

- Vi har fått Sivilbeskyttelsesloven (2010), forskrift om kommunal beredskapsplikt til loven (2011) og veileder til forskriften (2012).
- Helt til nå har DSB har hatt en ROS-veileder fra 1994...
- Men nå er en ny på plass – om enn grafisk i foreløpig utgave.

Dere finner den på www.dsb.no

The screenshot shows the top navigation bar of the DSB website. It includes a search bar with the text 'Søk' and a language selector set to 'English'. Below the navigation bar is a main menu with the following items:

- NASJONAL BEREDSKAP
- REGIONAL OG KOMMUNAL BEREDSKAP**
- PRODUKTER OG FORBRUKERTJENESTER
- BRANNVERN
- ELSIKKERHET
- FARLIGE STOFFER
- OPPLÆRING OG KOMPETANSE
- TILSYN
- INTERNASJONALT

Below the main menu is a breadcrumb trail: [Forside](#) / [Regional og kommunal beredskap](#) / [ROS-analyser](#) / [Helhetlig ROS](#)

▶ Aktuelt

▼ ROS-analyser

[ROS i arealplanlegging](#)

[Helhetlig ROS](#)

[Sjekklister](#)

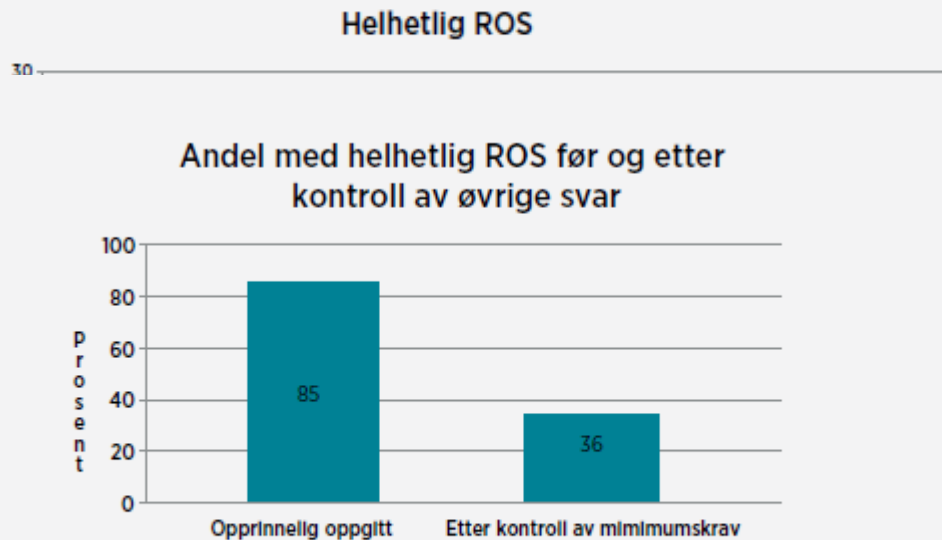
[Data og veiledninger](#)

Veileder i helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen

Sivilbeskyttelsesloven setter krav til at kommunene gjennomfører en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Dette er utdypet i forskrift om kommunal beredskapsplikt som ble gjort gjeldende fra

Hva prøver vi å gjøre bedre?

Kommuneundersøkelsen 2014 viser at 15% av kommunene ikke har en helhetlig ROS-analyse, og at bare 36% har en helhetlig ROS som oppfyller minimumskravene i forskriften.

FIGUR 7. Helhetlig ROS før og etter kontroll av svar på øvrige spørsmål om gjennomføring og innhold N=371.

FIGUR 8. Har kommunen gjennomført helhetlig ROS? I ja-tilf, har de den sist gjennomført? N=369.

Hva prøver vi å gjøre bedre? forts

Det ser også ut til at hos en del kommuner er

- ROS lite forankret i kommunens ledelse
- Lite kobling mellom ROS, forebyggende tiltak og beredskaps-planlegging
- Viktige lokale risikoforhold mangler i analysen
- Stor vekt på plassering i risikomatrise, delvis ut fra tvilsomme forutsetninger
- Lite verbal drøfting gjør det umulig å vite hva man bygger på
- Veldig lite analyse av sårbarhet – det blir ofte en ren risikoanalyse
- Lite utvikling og revisjon

RISIKOMATRISJE:

Sannsynlighet

Meget sannsynlig					
Sannsynlig		Hendelse x			
Mindre sannsynlig					
Lite sannsynlig				Hendelse y	
	Ufarlig	En viss fare	Kritisk	Farlig	Katastrofalt

Konsekvenser

Formål med kommunal beredskapsplikt

§ 1. Formål

Forskriften skal sikre at kommunen ivaretar befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunns-sikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier.

Plikten omfatter kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse er svært sentral i lov og forskrift

Forskriften sier

- På bakgrunn av den helhetlige ROS-analysen
 - utarbeides langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet.
 - forhold som bør integreres i planer etter PBL skal vurderes
- Overordnet beredskapsplan skal utarbeides med utgangspunkt i analysen
- Scenarier for beredskapsøvelser bør hentes fra analysen

Den helhetlige ROS-analysen skal ikke omfatte alt som kan gå galt i en kommune

I et systematisk samfunnssikkerhetsarbeid må det arbeides med ROS-analyser på alle nivåer i kommunen. Hva kan gå galt innenfor den enkelte enhets ansvarsområde? Innenfor den enkelte sektor? Den helhetlige ROS'en ligger på et høyere nivå.

ROS-analyser på ulike nivåer

Nivå	Offentlig forvaltning	Eksterne aktører
Stat	- Nasjonalt risikobilde, (departement, sektormyndigheter)	
Fylkesmann	- FylkesROS	
Kommune	- Helhetlig ROS	
Virksomhet/fagområde	- ROS-analyse av kommunal virksomhet/fagområde - ROS-analyse for drikkevannforsyning, helse- og brannberedskap - ROS-analyse i utbyggingsplaner iht. plan- og bygningsloven - Risikovurdering av informasjonssystemer som håndterer personopplysninger	- ROS-analyse av kraftforsyningen - ROS-analyser av transport - Risikovurderinger av virksomheter som håndterer farlige stoffer (spesielt storulykkevirksomheter ²)

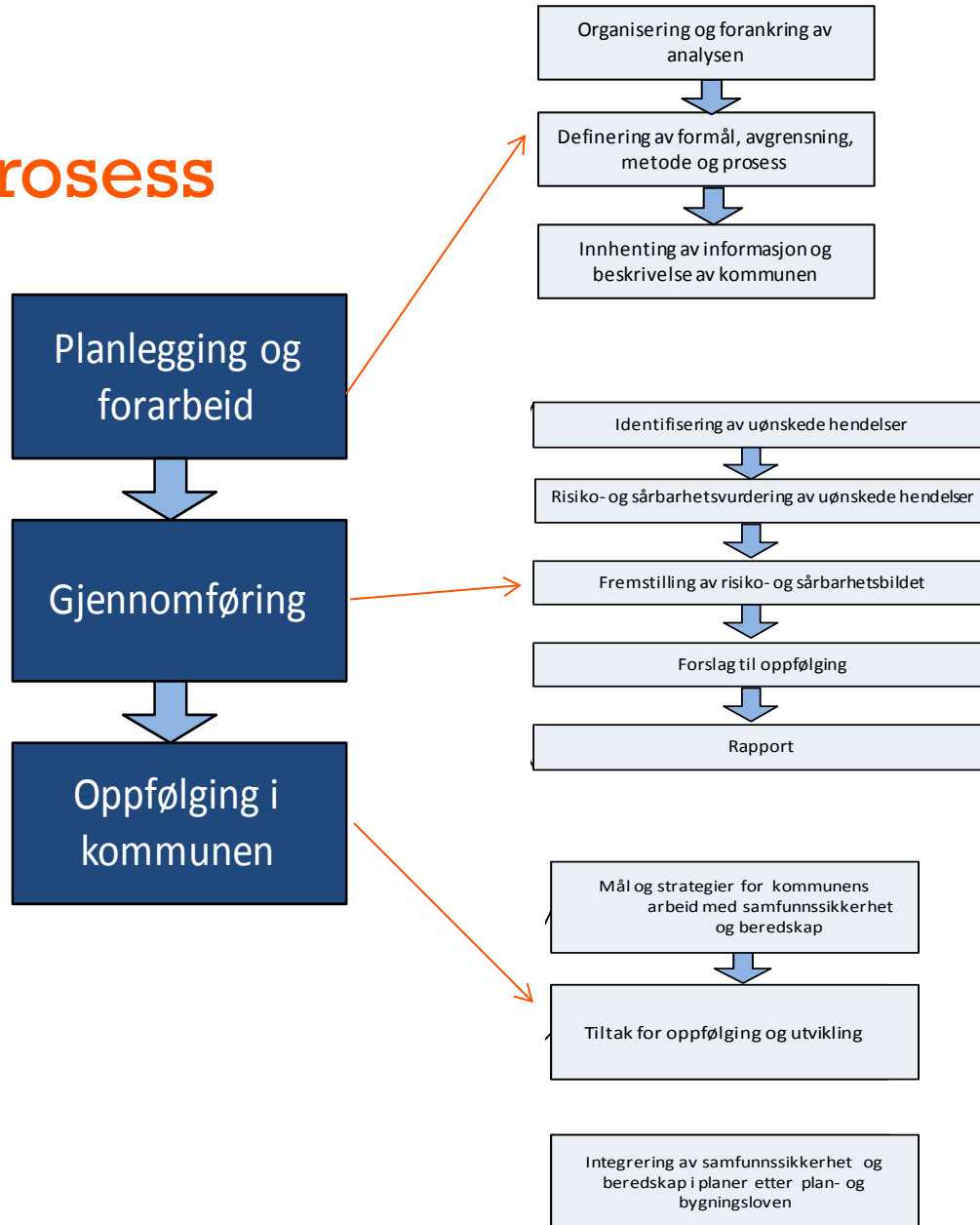
Hvaslags hendelser skal behandles i en helhetlig ROS?

- uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser
- uønskede hendelser som berører flere sektorer/ansvarsområder i kommunen og som krever samordning
- uønskede hendelser som går ut over kommunens kapasitet til håndtering ved hjelp av ordinære rutiner og redningstjeneste
- uønskede hendelser som skaper stor frykt/bekymring i kommunen

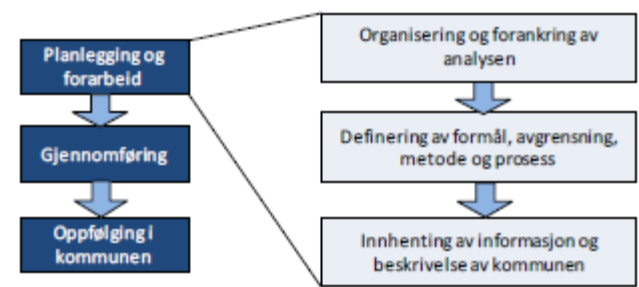
Forskriftens krav til analysen

- Analysen skal som et minimum omfatte:
 - eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen
 - risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen
 - hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre
 - særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur
 - kommunens evne til å opprettholde egen virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta virksomheten
 - behov for befolkningsvarsling og evakuering
- forankres i kommunestyret
- vurderes revidert hvert 4. år eller ved endringer i risikobildet
- Relevante offentlige og private aktører skal inviteres med i arbeidet

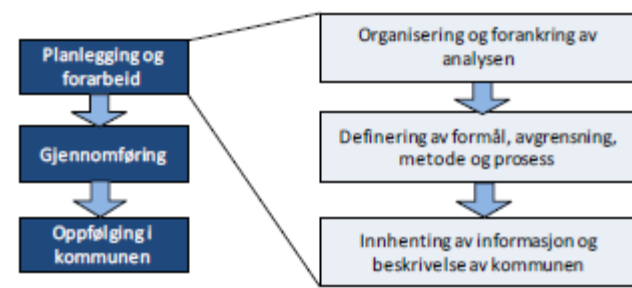
Prosess

Organisering av arbeidet

- Arbeidet bør organiseres som et prosjekt med prosjektleder, prosjektgruppe og styringsgruppe
- Representanter for kommunens ledelse bør være med i styringsgruppa
- Arbeidet skal forankres i kommunestyret
- Prosjektgruppa bør være tverrfaglig sammensatt.
"Proessen med ROS-analysen er lærerik. Samarbeid mellom ulike sektorer gir nye perspektiver på samfunnssikkerhetsarbeidet til alle"
- "Relevante" eksterne aktører skal involveres i arbeidet (infrastruktureiere? beredskapsaktører? bedrifter?)
- Flere kommuner kan gjerne samarbeide, men hver kommune må ha en egen helhetlig ROS som sluttprodukt

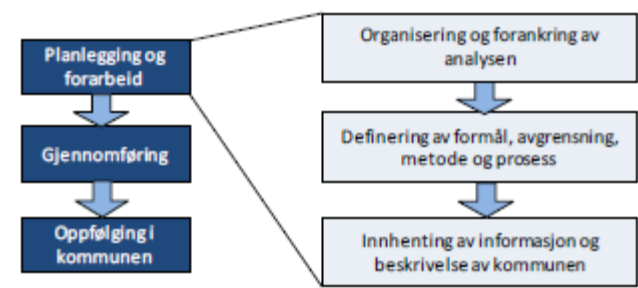

Planlegging og forarbeid

- Prosjektet må ha et mandat med klart formulerte mål, problemstillinger og avgrensinger
- Forskriftens minimumskrav må oppfylles
- Planlegge arbeidet

Informasjon å bygge på

- Tidligere ROS-analyser
- Rapporter og temakart fra fagetater om risiko og sårbarhet
- Rapporter fra tilsyn og øvelser
- Erfaringer fra store uønskede hendelser i egen og andre kommuner
- Ulykkesstatistikk
- Lokalkunnskap
- OSV

Bygge på tidligere ROS-analyser

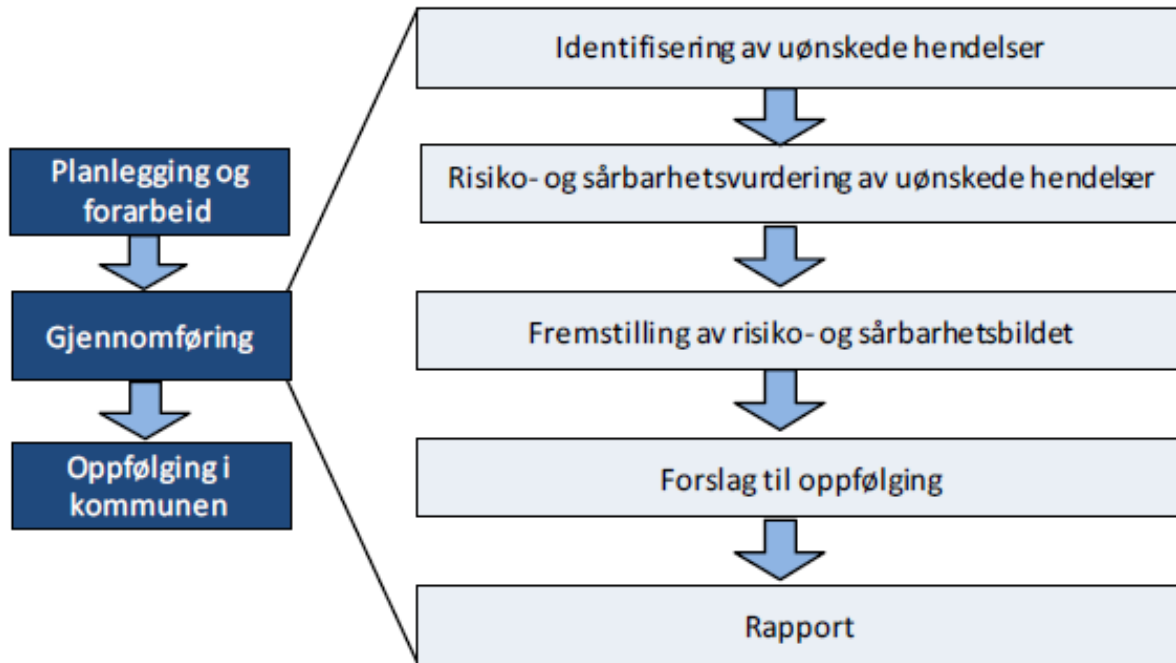
- På høyere nivå
 - Nasjonalt risikobilde
 - FylkesROS
 - Kraftforsyningens ROS
- På samme nivå
 - Tidligere kommunal ROS og ROS for arealplanlegging
 - Nabokommuners ROS
- På lavere nivå – sektor-ROS i
 - Helse og sosial
 - Vannforsyning
 - Brannvesen
 - Skoler
 - Øvrig teknisk

Kommunebeskrivelse

Veilederen anbefaler at prosjektet utarbeider en beskrivelse av trekk ved kommunen som er viktige i en samfunns-sikkerhetssammenheng. Denne kan bl.a. omfatte:

- Naturreisiko i kommunen (skred- og flomfare, ekstremvær, stormflo)
- Bedrifter/virksomheter som utgjør spesiell risiko (brann/eksplosjon, farlige utslipp, transport av farlig gods, turistvirksomheter som utsetter deltakerne for risiko)
- Sårbar infrastruktur? (lokalsamfunn med én vei, én høyspent)
- Sårbarhet i befolkningen (mange gamle? mange innvandrere som kan være vanskelig å kommunisere med i en krise?)
- Samfunnets erfaring med tidligere hendelser

Selve analysen

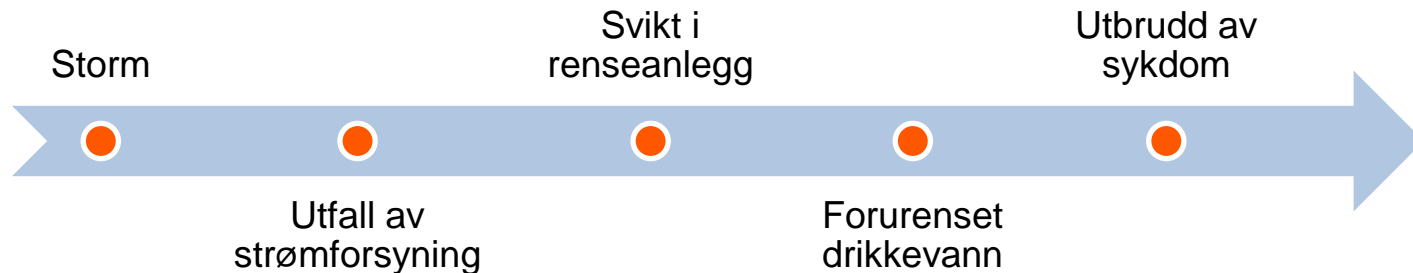

Identifisering av uønskede hendelser

- Første trinn i analysen er å gjennomgå hva som kan skje, foreløpig uten videre analyse
- Vi husker kriteriene som hvilke hendelser som hører med i en helhetlig ROS – det er de store hendelsene
- Grunnlag for å velge hendelser til analysen er den informasjonen som er samlet inn og kunnskap om lokale forhold. Veilederen inneholder også en eksempelliste.
- Det kan bli identifisert mange mulige hendelser. Et mindre antall for nærmere analyse kan velges ut fra:
 - Antatt høy risiko
 - Flere nokså like hendelser kan bli ”representert” av én
- Men husk minimumskravene i forskriften.

Komplekse hendelser

- Det er de komplekse hendelsene som setter kommunen på de største prøvene. En del av hendelsene som analyseres, bør derfor omfatte kjeder av hendelser. Eller samtidige hendelser

Vi anbefaler å bli ganske konkret

- Hvis man skal analysere kvikkleireskred, så bør man se på hvor i kommunen et kvikkleireskred vil ha store konsekvenser og lage en beskrivelse ut fra dette. For eksempel:
 - Et boligområde
 - Om natta, folk er hjemme og blir tatt av skredet, flere omkomne
 - Hovedveien blir stengt, hvilke følger får dette, spesielt for viktige samfunnsfunksjoner, for eksempel helsevesen og beredskap
 - Strømforsyningen til bygda innenfor blir brutt. Hvilke samfunnsfunksjoner blir rammet av dette?

Analyseskjema for helhetlig ROS

Nr. <input type="text"/>		Uønsket hendelse								
Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold										
Årsaker										
Identifiserte eksisterende tiltak										
Sannsynlighet										
		A	B	C	D	E	Forklaring			
Begrunnelse for sannsynlighet										
Sårbarhetsvurdering										
Konsekvensvurdering										
Samfunnsverdi		Konsekvenstype			1	2	3	4	5	Forklaring
Liv og helse	Dødsfall									
	Skader og sykdom									
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov									
	Forstyrrelser i dagliglivet									
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø									
	Langtidsskader - kulturmiljø									
Materielle verdier	Økonomiske tap									
Samlet begrunnelse av konsekvens										
Behov for befolkningsvarsling										
Behov for evakuering										
Usikkerhet		Begrunnelse								
Styrbarhet		Begrunnelse								
Forslag til tiltak										
Overforbarhet										

Veilederen gir forslag til samfunnsverdier, konsekvenstyper og sannsynlighets-kategorier, men prosjektet må vurdere disse

Befolkningens sikkerhet og trygghet	
Samfunnsverdier	Konsekvenstyper
Liv og helse	Dødsfall Skader og sykdom
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov Forstyrrelser i dagliglivet
Natur og miljø	Langtidsskader på naturmiljø Langtidsskader på kulturmiljø/-minner
Materielle verdier	Økonomiske tap

Fra Vedlegg 2

Vi bruker konsekvenskategorier basert på intervaller.

Liv og helse

Kategori	Dødsfall
5	>10
4	6-10
3	3-5
2	1-2
1	Ingen

Kategori	Skader og sykdom
5	>100
4	20-100
3	6-20
2	3-5
1	1-2

Stabilitet - Manglende dekning av grunnleggende behov

Befolkningen mangler mat, drikkevann, varme og medisiner som følge av hendelsen.

Konsekvenskategoriene 1-5 kan angis som en kombinasjon av antall personer berørt og varighet:

Antall berørt Varighet	< 50 personer	50-200 personer	200 – 1000 personer	> 1000 personer
> 7 dager	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2-7 dager	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
1-2 dager	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
< 1 dag	Kategori 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3

Sannsynlighetskategorier

Kategori	Tidsintervall	Sannsynlighet (per år)
E	Oftere enn 1 gang i løpet av 10 år	> 10 %
D	1 gang i løpet av 10 til 50 år	2-10 %
C	1 gang i løpet av 50 til 100 år	1-2 %
B	1 gang i løpet av 100 til 1000 år	0,1-1 %
A	Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år	< 0,1 %

Konkret beskrivelse av hendelsen

Nr 3 Uønsket hendelse

Skred i boligområdet Husløs

Beskrivelse av uønsket hendelse og lokale forhold

I slutten av mai går et stort kvikkleireskred i boligområde Husløs. Boligområdet består av ca 20 hus med ca 70 innbyggere. Skredet går midt på natten når de fleste ligger og sover. Skredet river med seg hovedforsyningen med høyspent inn i kommunesenteret. Dette fører til svikt i strømforsyningen til store deler av kommunen i 3-5 døgn, blant annet sykehuset.

Veien til det lokale legesenteret går gjennom boligområdet. Husløs er bygd over flere kvikkleirelommer, og under redningsarbeidet dagen etterpå går det et nytt skred. Politiet har da klart å evakuere resten av beboerne og redningspersonellet.

Årsaker

Erosjon, anleggsvirksomhet, nedbør

Identifiserte eksisterende tiltak

Plan for evakuering, avledning/drenering av vann

Sannsynlighet

A B C D E Forklaring

x

1 gang i løpet av 100-1000 år
(0,1 % - 1 %)

Begrunnelse for sannsynlighet

I Norge er det siden 1900 registrert over 500 skredhendelser som til sammen har tatt rundt 1100 menneskeliv. Dette vil historisk si fire-fem skred med tap av menneskeliv hvert år. Lokale geologiske og topografiske forhold tilsier at den nasjonale sannsynlighetsberegningen kan benyttes. Det er ikke gjennomført skredkartlegging i boligområdet. Derfor er det heller ikke gjennomført tiltak mot skred som kunne redusert sannsynligheten.

Konsekvensvurdering

Samfunnsverdi	Konsekvenstype	1	2	3	4	5	Forklaring
Liv og helse	Dødsfall				x		6-9 døde
	Skader og sykdom				x		20-100 skadde
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov						
	Forstyrrelser i dagliglivet					x	> 1000 berørte i 2- 7 dager
Natur og miljø	Langtidsskader - naturmiljø						
	Langtidsskader - kulturmiljø						
Materielle verdier	Økonomiske tap				x		10 - 100 mill.kr.

Samlet begrunnelse av konsekvens

I boligområdet Husløs er det 20 husstander med maksimalt 70 mennesker som kan bli direkte rammet av et skred. Det anslås at i underkant av 9 menneskeliv kan gå tapt, og at inntil 25 beboere kan bli skadd som følge av hendelsen. Fordi det er iverksatt evakuering, vil trolig ikke flere liv gå tapt. Blokkeringen av veien til legesenteret vurderes ikke å ha betydning for konsekvensene for liv og helse fordi legesenteret i nabokommunen kan brukes. Skredet førte til svikt i strømforsyningen til store deler av kommunen, herunder sykehuset.

Liv og helse vil i første rekke ikke påvirkes av strømbruddet siden sykehuset har nødstrøm for akutte funksjoner. Hjemmetjenesten har ingen brukere som er avhengig av elektromedisinsk utstyr.

Stabilitet: Selv om grunnleggende behov er dekket, vil befolkningen få betydelige forstyrrelser i dagliglivet, mange er evakuerte og store deler av kommunen er uten strøm.

Skredet gir store skader på fem boligeiendommer og mindre skader på åtte tilgrensende eiendommer. Det totale økonomiske tapet blir på minst 20 mill kr.

Sårbarhetsvurdering av kritiske samfunnsfunksjoner

Kritiske samfunnsfunksjoner
Forsyning av mat og medisiner
Ivaretagelse av behov for husly og varme
Forsyning av energi
Forsyning av drivstoff
Tilgang til elektronisk kommunikasjon
Forsyning av vann og avløpshåndtering
Fremkommelighet for personer og gods
Oppfølging av særlig sårbare grupper
Nødvendige helse- og omsorgstjenester
Nød- og redningstjeneste
Kommunens kriseledelse og krisehåndtering

- Hvilke kritiske samfunnsfunksjoner blir berørt av den uønskede hendelsen?
- Hvilke kritiske samfunnsfunksjoner er kommunen avhengig av for å håndtere den uønskede hendelsen?
- Hvilke konsekvenser vil bortfall av funksjonen ha for:
 - andre kritiske samfunnsfunksjoner
 - kommunens håndtering av den uønskede hendelsen, herunder kommunens evne til å opprettholde og gjenoppta sin virksomhet
 - samfunnsverdiene

Sårbarhetsvurdering:

☒ *Eksempel på vurdering av sårbarhet for den uønskede hendelsen 'Skred i boligområdet Husløs':*

Sårbarhetsvurdering

Skredet fører til svikt i strømforsyningen i store deler av kommunen. Dette berører befolkningen, kommunens virksomhet, sykehuset og store deler av næringslivet.

Kommunen har nylig investert i nødstrøm og alternative lokaler for kriseledelsen i "Sorgenfri sykehjem" og flytter dit. Både vannverk og sykehjem har noe nødstrøm. Det er imidlertid uklart hvor lenge det er drivstoff til aggregatene, og det er ikke gjort avtaler om forsyning av drivstoff. De lokale bensinstasjonene kan ikke levere så lenge strømbrytet varer fordi det ikke er nødstrøm til drivstoffpumpene. Manuelle pumper vil ikke fungere, og nærmeste bensinstasjon er ca. 60 km unna.

Telenettet har batteri back-up for ca. fire timer etter strømbrytet. Mobiltelefonnettet blir overbelastet og fremkommeligheten blir dårlig. Kriseledelsen disponerer en satellittelefon, men kapasiteten er dårlig. På grunn av svikt i strømforsyningen er kommunens hjemmeside nede. Dette gjør det vanskelig for kommunen å kommunisere med befolkningen.

Kommunens evakueringssenter tilbyr de evakuerte varme og tilstrekkelig forpleining. Kommunens psykososiale helseteam er etablert, og vil oppsøke sårbare grupper i kommunen.

Veien til legesenteret blir blokkert som følge av skredet og området legesenteret ligger i er uten strøm. Dette medfører redusert fremkommelighet og mulighet til å tilby helsetjenester. Det vil ta ca. en uke å få på plass en midlertidig vegløsning. Imens vil legesenteret i nabokommunen ca. 65 km unna kunne brukes.

Behov for befolkningsvarsling		Beboerne i Husløs og i omkringliggende områder varsles individuelt av naboer og politi for å få dem ut av området så raskt som mulig.
Behov for evakuering		Politiet beordrer evakuering av alle beboere i området, totalt 70 personer. Dette er innenfor kommunens kapasitet for å ta imot evakuerte i overordnet beredskapsplan.
Usikkerhet	HØY	Begrunnelse Manglende kunneskap fordi skredkartlegging ikke er foretatt Usikkerhet om varighet av strømbrudd Usikkerhet om kapasitet på nødstrømsaggregat og tilgang på etterforsyning av drivstoff
Styrbarhet	HØY	Begrunnelse Kommunen kan iverksette en rekke tiltak som kan redusere sannsynlighet for hendelsen, sårbarheten og konsekvensene

Forslag til tiltak:

Eksempel på forslag til tiltak knyttet til den uønskede hendelsen 'Skred i boligområdet Husløs':

Forslag til tiltak:

1. Kontrollere erosjon som kan utløse skred langs bekker og utløp av dreneringsrør, stikkrenner og lignende. Gjennomføre enkel erosjonssikring for å stoppe pågående erosjon og etablere erosjonskontroll og rensing av stikkrenner og kulverter for å hindre vann på avveier.
2. Kommunen igangsetter arbeid med å revidere reguleringsplaner for "boligområdet Husløs" og de andre boligområder med tilsvarende skredfareutfordringer. I arbeidet med å identifisere og revidere planene gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyse og nødvendige grunnundersøkelser for områdene. Områder der skredfare avdekkes må følges opp med hensynssoner og tilhørende bestemmelser som gir forbud mot utbygging og restriksjoner på andre tiltak som graving og utfylling. I dette arbeidet vurderes det også om eksisterende skredsikring i boligområdene "Trangbodd" og "Luftig" (se overførbarhet) er tilstrekkelig.
3. Skredsikre allerede bebygde skredutsatte områder, herunder permanent erosjonssikring og støttefylling. Prosjekteres av geoteknisk fagkyndig.
4. Informere beboerne i "Husløs" og de andre aktuelle boligområder om grunnforholdene og om varsomhet ved restriksjoner på endringer av egen bolig og tomt.
5. Forsterke rutinen for gravemelding i de utsatte boligområdene.
6. Vurdere alternativ beliggenhet eller ny veiforbindelse for legesenteret for å sikre at veien senteret ikke blir avskåret.
7. Sikre tilgang til kritiske beredskapsressurser også i kriseledelsens alternative lokaler.
8. Sikre forsyning av drivstoff til kommunens nødstrømsaggregat.
9. Gjennomgå hjemmetjenestens rutiner for oppfølging av brukerne ved uønskede hendelser.
10. Vurdere tiltak for å styrke kommunikasjonen med befolkningen under uønskede hendelser.
11. Vurdere prioritet i mobilnettet og tiltak for å øke kapasiteten for elektronisk kommunikasjon i kriseledelsen.
12. Øke forpleiningskapasiteten i kommunens evakueringscenter.
13. Sikre kompetanse i ressursoversikter og varslingslister for å håndtere skredfare.
14. Gi informasjon til befolkningen om egenberedskap ved strømbrudd.

Risiko- og sårbarhetsbildet

- Etter gjennomføringen av risiko- og sårbarhetsvurderingen skal resultatene presenteres i et samlet risiko- og sårbarhetsbilde
- Analyseskjemaene for de uønskede hendelsene er den viktigste dokumentasjonen

Andre mulige fremstillinger av risiko- og sårbarhetsbildet: risikomatrise

Konsekvens for liv og helse - dødsfall

		1: Ingen døde	2: 1-2 døde	3: 3-5 døde	4: 6-10 døde	5: > 10 døde	
Sannsynlighet	E: 10 - 100 % 1 gang per 10 år eller oftere						1) Bussulykke i Lyseløstunnelen 2) Flom i Lilleelva som rammer Lilleby 3) Skred i boligområdet Husløs 4) Brann på Sorgenfri sykehjem 5) Skyteepisode på Lærerikskole
	D: 2 - 10 % 1 gang per 10-50 år			2			
	C: 1 - 2 % 1 gang per 50 - 100 år					1	
	B: 0,1 - 1 % 1 gang per 100 - 1000 år				3	4	
	A: < 0,1 % Sjeldnere enn hvert 1000 år				5		

En matrise for hver konsekvenstype, evt samfunnsverdi
Hendelser med ring rundt har høy usikkerhet

Andre mulige fremstillinger av risiko- og sårbarhetsbildet: sammenstilling av hvordan analyserte hendelser rammer kritiske samfunnsfunksjoner

Følgehendelser/konsekvens Svikt	1. Forsyning av mat og medisiner	2. Ivaretagelse av behov for husly og varme	3. Forsyning av energi	4. Forsyning av drivstoff	5. Tilgang til elektronisk kommunikasjon	6. Forsyning av vann og avløpshåndtering	7. Fremkommelighet for personer og gods	8. Oppfølging av særlig sårbare grupper	9. Nødvendige helse- og omsorgstjenester	10. Nød og redningstjeneste	11. Kommunens kriseledelse og krisehåndtering
1. Forsyning av mat og medisiner											
2. Ivaretagelse av behov for husly og varme							X	X			
3. Forsyning av energi		X		X	X	X		X	X	X	
4. Forsyning av drivstoff		X				X		X	X	X	
5. Tilgang til elektronisk kommunikasjon			X	X	X			X	X	X	
6. Forsyning av vann og avløpshåndtering											
7. Fremkommelighet for personer og gods								X			
8. Oppfølging av særlig sårbare grupper										X	
9. Nødvendige helse- og omsorgstjenester									X		
10. Nød- og redningstjeneste											
11. Kommunens kriseledelse og krisehåndtering											

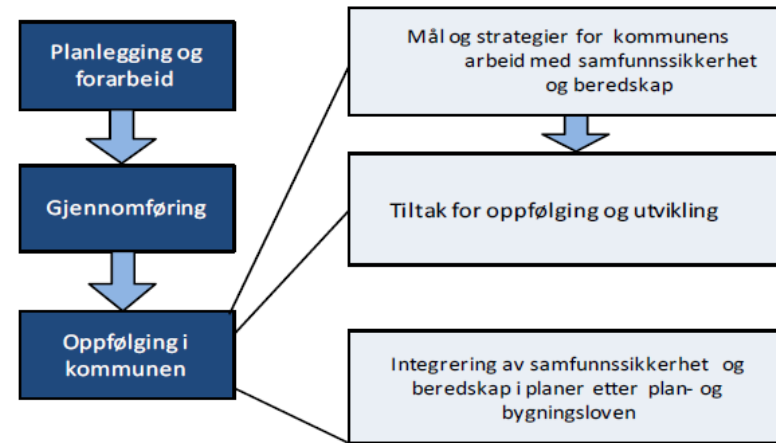
Forslag til oppfølging

- Et punkt i analysen av hver av hendelsene er forslag til tiltak
- Prosjektgruppen samler disse til et forslag til plan for oppfølging
- Planforslaget bør også inneholde forslag til målsettinger og strategier for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Rapport fra helhetlig ROS-prosjektet bør inneholde bl.a.:

- Kommunebeskrivelsen, som bl.a. gir oversikt over kjent risiko og sårbarhet i kommunen
- Fullstendige analyseskjemaer for alle analyserte hendelser
- Evt. andre framstillinger av risiko- og sårbarhetsbildet
- Kort dokumentasjon av de hendelsene som ikke ble analysert nærmere
- Oppsummeringer og analyser av spesielle forhold
- Prosjektgruppens forslag til plan for oppfølging

Plan for oppfølging

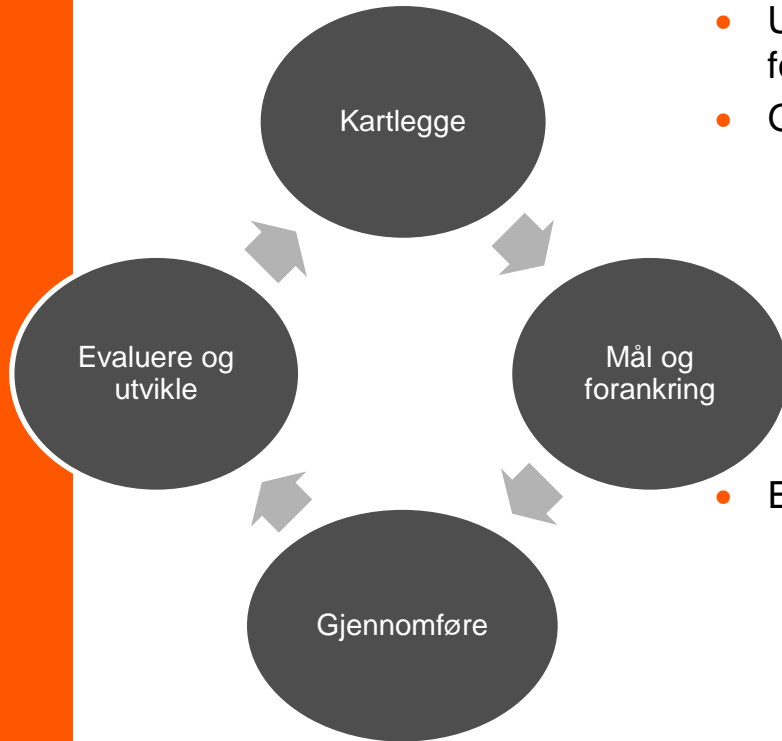
- Basert på den helhetlige ROS-analysen og prosjektgruppens forslag til tiltak utarbeider kommunen en plan for oppfølging.
- Forskriften sier:

§ 3. Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

På bakgrunn av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal kommunen:

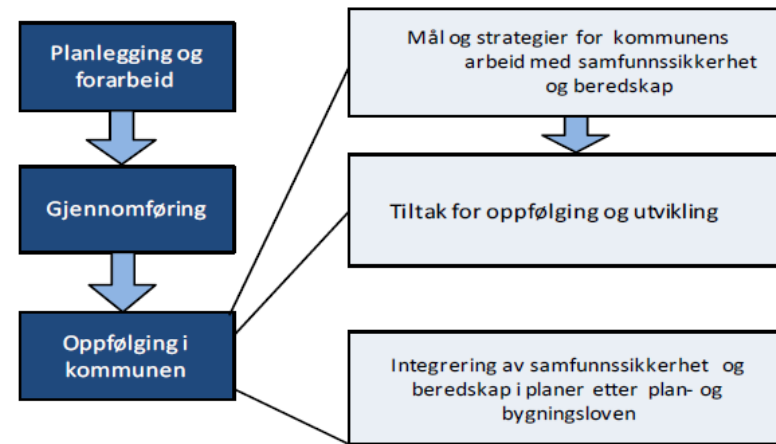
- a) utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet
- b) vurdere forhold som bør integreres i planer og prosesser etter lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)

Målet er et systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid i kommunen

- Kartlegge risiko og sårbarhet
- Utarbeide forpliktende mål for samfunnssikkerhetsarbeidet og plan for oppfølging
- Gjennomføre
 - forebyggende tiltak
 - beredskap
 - beredskapsplaner
 - øvelser og opplæring
 - andre beredskapstiltak
 - kommunen som pådriver
- Evaluere og utvikle
 - evaluering etter øvelser og uønskede hendelser
 - oppfølging etter tilsyn
 - oppdatering og revisjon av helhetlig ROS, oppfølgingsplanen og overordnet beredskapsplan

Tiltaksplan

- Forslagene til tiltak fra prosjektgruppen behandles og videreutvikles i de sektorene som berøres, som
 - planetat
 - teknisk etat
 - informasjonsansvarlig
 - servicetorget
 - brannvesenetOSV.

Beredskapsplan

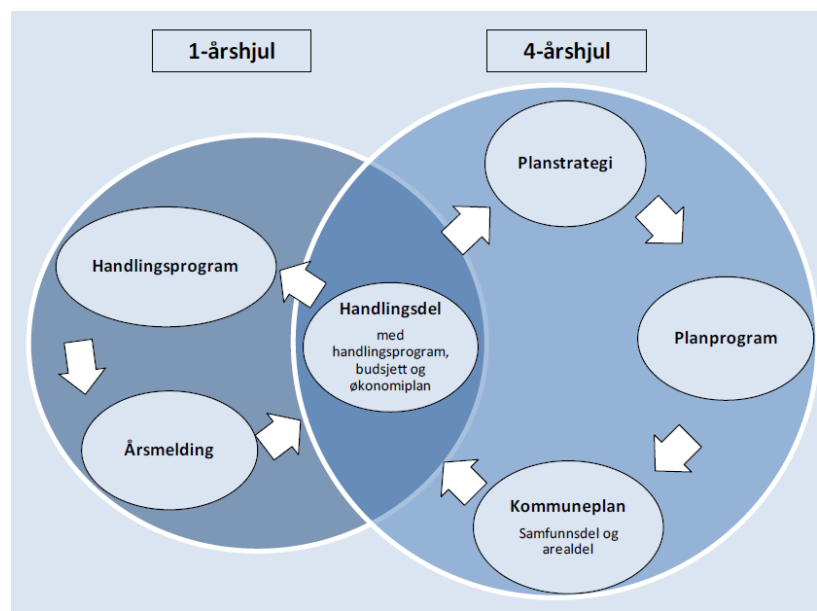
- Kommunens overordnede beredskapsplan skal utarbeides/revideres med utgangspunkt i helhetlig ROS og bidra til at tverrfaglig håndtering av uønskede hendelser er samordnet
- Den overordnede beredskapsplanen er en samordning av øvrige beredskapsplaner i kommunen. Forskriften gir følgende minimumskrav:
 - plan for kommunens kriseledelse
 - varslingsliste
 - ressursoversikt
 - evalueringsplan og plan for befolkningsvarsling
 - plan for krisekommunikasjon

Plan for oppfølging og beredskapsplanlegging kan omfatte

- Nye beredskapstiltak/planer
 - spesielle rutiner for oppfølging av visse hendelsestyper
 - særlig oppfølging av sårbare grupper under ønskede hendelser
 - gjøre en ytterligere vurdering av kommunens kriseorganisasjon, lokaliteter, forpleining, nødvendig utstyr etc.
- Styrke kommunens egenberedskap
 - Alternative kilder til energi og kommunikasjon
 - Sikre leveranser av drivstoff til kommunens nødstrømsaggregater, også ved strømbrydd
 - Sikre robusthet i kommunenes leveranser av for eksempel nødvendige helse- og omsorgstjenester og redningstjenester
- Mer detaljerte analyser av visse problemstillinger fra helhetlig ROS
- Oppfølging i beredskapsplaner for ulike fagområder i kommunen
- Planlegging av øvelser og i opplæringsplan
 - Scenarier fra helhetlig ROS som skal inngå i kommunens øvelsesaktivitet

Integrering i prosesser etter plan- og bygningsloven

- Planlegging etter plan- og bygningsloven skal ivareta samfunnssikkerhet (krav i PBL)
- Hvis oppgavene med analyse, planer og oppfølging av kommunal beredskapsplikt settes inn i plansystemets rammer, kan dette være en sikkerhet for rullering og stadig utvikling

Integrering i prosesser etter Plan- og bygningsloven forts

- **Kommunal planstrategi**
Funn i helhetlig ROS kan ha betydning for strategiske valg i kommunen
- **Kommuneplanens samfunnsdel**
Kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap har en naturlig plass her. Prioriterte tiltak i plan for oppfølging av helhetlig ROS bør inngå i handlingsdelen.
- **Kommuneplanens arealdel**
Risiko avdekket i helhetlig ROS og forslag til tiltak som berører arealbruk, må følges opp i arealplanleggingen. Kanskje med mer detaljerte undersøkelser.

Takk for oppmerksomheten